

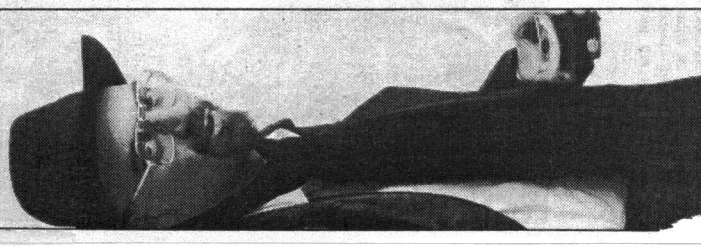
Storby-eventyreren

Dan Turell har netop udsendt sin femte krimi: »Mord i marts«. Vi mødte ham på åstedet, stamværtshuset i Frederiksberg Allé.

Interview

af BOBØRNVIG

DAN TURELL behersker kunsten at sidde bøjet over bardisken på en rank måde. Ingen stoffer, øl eller whisky eller andet synes at bide på den lige profil, hvor brillerne lyner. Ubeværet som en fugl sidder han på barstolens rind og indtager sin øl, sin bitter og avisen med dagens frisktrykte Turell-indslag »I Byens«. Det handler ofte om at sidde på en bar og læse og lytte. Turell lever som ingen anden i en tæt

Turell.

»Da jeg i 1979 havde ti års forfatter-jubilæum følte jeg, det var på tide at prøve noget nyt. Det gjorde jeg så. Jeg holdt pause! I 1980 blev jeg lanceret som den, der ikke ud-sender noget — smart ikke? Samme år begyndte jeg på min første krimi.«

— Du har skrevet, at det er den genre, der »uden spildtids-sentimentalitet og overflødig befalmeri« siger det moderne menneske mest?

»Kriminalromanen er en særegen blanding af nærhed og fjernhed — nu bliver det teoretisk: nærheden, fordi en persons død giver adgang til at borte i vedkommendes liv, fjernhed, fordi det er et spil, omdet det forholder sig til det omgivende samfund. Det er en ideel blanding af poesi og at-handling.«

Kunsten ved kriminalroma-nen er at få hverdagen til at gå op i eventyret. Alt kan tillades i en hverdagsramme: kattede kvinder med lange negle, gorillaer i Dokkerne ved Themsens læer i Dokkerne ved Themsens læer i Dokkerne ved Themsens læer — det er det rene Ali Baba.

Og så har krimien en forte: Den læses af lyst, hvor over 50 pct. af alle andre bøger læses af pligt, loyalitet og arbejds-tvang.»

EFTER lidt bakken på majsriben griber Turell, som alle med for højt energi-tryk, ud efter cigaret-pakken, der er sort og passer til de lakerede negle, skægget og sættet på bordet. Det giver Deres repor-ter tid til at føre lidt af den sidste ordstrøm ned på papiret og spørge:

— Indtil da havde du kun skrevet kort, digte eller artikler. Voldte romanens lange stræk dig problemer?

»Det var nærmest nok til ikke at blive overmodig. Egentlig er jeg lyriker, det vil sige im-provisator, og det er klogt, at holde fast ved sin kerne. Jeg er mig for at være mig, og derfor skriver jeg i små bibe-dag.«

— Også krimierne?

»Ja, — et kapitel om dagen. Fra kl. ca. 10 når jeg har fulgt vor datter i børnehave til kl. ca. 16, hvor jeg henter tænde. For ikke at snyde har jeg fast-sat fem ark som minimum pr. dag.«

— Har du lagt plottet på forhånd?

Dan Turells sidste krimi »Mord i marts« (Borgen, 118 kr.) er tung og dystert, som var den præget af Frederiksbergs monumentale villæer og deres iskolde beboere. Da helten til og med har sluttet kærlig fred med sit livs Elvira, hersker en knugende ro kun brudt af et par mord og slag hovedet.

Så er der anderledes spørgsmål i den næstsidste »Mord ved Runddelen« (Borgen, 108 kr.). Det hele flimrer utroligt og uheldsvangert, mens vitserne flyger. Helteens helteinde er med barn, men synes det er noget skidt, byen er i oprør, BZ ere slås med politi, rockere og fremmedarbejdere slås om markotika-markedet, unge, gravide kvinder myrdes osv.

Hvor marts-mordet synes at foregå på en forstenet kirkegård, hvor alle, levende som døde, er dødt, kører Runddelensmordets agerende hidagt rundt i livets karrusel.

Jeg forestår rækker rundansens fremfor monumentet, men begge har de en stemning — de supplerer hinanden, som når der ovenpå en hurtig musik-sats følger en adagio. Og sådan er det også nok tænkt fra lyrikeren Turells side.

Skammede jeg mig over ikke at have noget skema men opå-gede så, at det havde ingen af mine forbilleder: hverken Chandler, Kvinger, Hammett, Latimer eller Rice. Simenon, indrøm-met, men ham har jeg hentet mine miljø-skildringer fra.»

— HAVDE du økonomiske bagtanker med at slå over i krimi-genren?

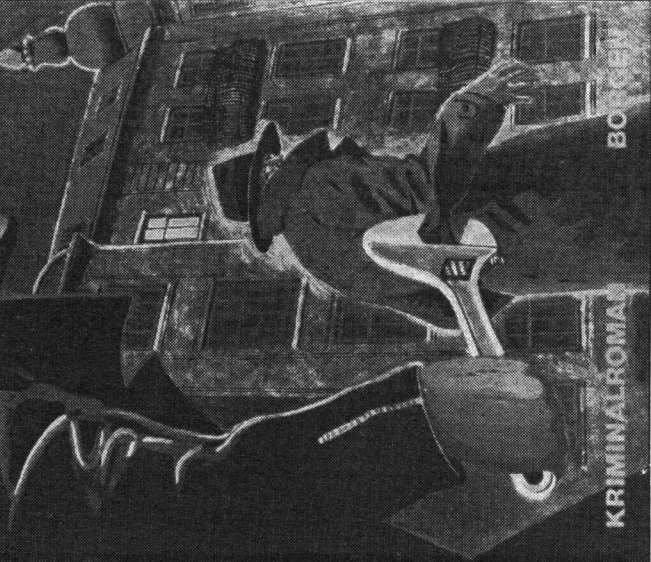
»Mine krimier sælger bedre end noget, jeg har lavet, de overgår kun af »Vangede bilde-der«, som hver tiende hus-stand har et eksemplar af. For første gang har Borgen tjent på mig, siden jeg gik over til dem fra Gyldendal i 1976 — og de har nok udsetend en 30 styk-ker af mig. Danske forlags-selvmoderske idealisme in-ponerer mig.«

Men der ligger ingen økono-miske motiver bag — det hele går alligevel til Frederiksberg Rådhus.»

— Er din hovedperson jour-nalist fordi du på en måde selv er det?

»Det var virkelig et problem at finde et job til ham. Rollen som privatdetektiv havde væ-ret oplagt, men svagheden er, at vi ingen privatdetektiver har i Danmark. Jeg ved det. Min forhenværende svigterfar havde et detektivbureau sam-men med Gustav Winckler. I fem år bestilte de ikke andet end at ligge på hælloffer for at udspionere utro hustruer. Eller de blev ansat til at afløre den medarbejder, der tog af kas-sen, så sagen kunne ordnes uden politiets medvirken. Ef-ter 5 år orkede de ikke mere. Derfor valgte jeg en journalist.»

DAN TURELL MORD I MARTS

KRIMINALROMAN BOBØRNVIG

projekt, mit dyre er San Francisco — jeg elsker den by. Men det bliver nok for kostbart et forehavens.»

— Kan du ikke søge legater?

»Ikke til krimier, kun til se-riøs litteratur. Men en 14 de-ges research-tur kunne gøre det, for hvad pokker, jeg skrev om Nørrebro på Malta og om Malta på Alhambra.»

— Er »Mord i marts« blevet godt modtaget?

»Anmelderne er ved at værne sig til, at jeg skriver krimier på min måde. Første gang troede de bare, at jeg ville vise, at det kunne jeg også. Anden gang blev de be-tænkelige over, at jeg insiste-rede, tredje gang gav de op og tildelte mig Poe-prisen. »Når han nu så gerne vil, så lad ham dog, han tager det åbenbart alvorligt«, synes de at tænke.»

— Det gør du?

»Ja da — gør man ikke det, bliver resultatet, ulideligt. Det så vi et par eksempler på i sidste sæson.«

— Det sker højest et par gange om måneden, men da jeg foto-grateres hver gang, løber det jo op i folks bevidsthed. Man skal passe på, når man når »usk-grænsen« fra publikums side.

— Du har street lig på Ve-sterbro, Rodby (prototypen på en mellemstor dansk pro-vinsby B.B.), på Malta, Nørre-bro og Frederiksberg. Hvor findes de næste?

»I Sverige, det er mit billige der kunne gå ind i alle mil-jøer.«

Weekendavisen
9.-15. marts 1984, 1:2